

Colecția *Din temnițe spre Sinaxare*

Octav Anastasescu

**LÂNGĂ VALERIU GAFENCU,
SFÂNTUL ÎNCHISORILOR**

Mărturia unui fost socialist

Coperta 1: *Detaliu din „Icoana noilor martiri ai pământului românesc”, realizată la Mănăstirea Diaconești*

Coperta 4: *Fotografie realizată de Olivian Breda*

Preluarea textelor din acest volum (fie în formă tipărită – în ziare, reviste, foi parohiale – sau în formă electronică, pe blog-uri sau site-uri) este liberă, cu menționarea exactă a sursei citate. Pentru varianta în formă electronică se va prelua textul postat pe www.areopag.ro.

© Pentru prezenta ediție, Editura Areopag
www.areopag.ro

Editura Areopag: ISBN 978-606-8451-57-2
Editura Meditații: ISBN 978-606-8392-13-4

Colecția *Din temnițe spre Sinaxare*
Octav Anastasescu

**LÂNGĂ VALERIU GAFENCU,
SFÂNTUL ÎNCHISORILOR**

Mărturia unui fost socialist

Ediția a doua

Volum coordonat de Danion Vasile

Carte apărută cu binecuvântarea
Înalt Preasfințitului Arhiepiscop
Justinian Chira
al Episcopiei Maramureșului
și Sătmarului

Editura Areopag
Editura Meditații
București, 2014

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Părintele Arsenie Papacioc:

„Aici a fost Biserica – în temniță”¹

Am fost invitat și rugat să îmi spun și eu părerea în legătură cu soluția de salvare – „înnoirea în Biserică” și sunt întrebat de unde să vină: din afară sau dinăuntru, de sus sau de jos?

Înnoirea să vină din toate părțile, să fie o înnoire interioară, trăire și răsufflare în Duhul lui Dumnezeu. Conștiința să fie nerațională, fără îndreptățire. Să plecăm la unirea cea mare de la cel mai micuț creștin român până la cel mai mare vlădică.

Nu este timp să facem procese care mai mult destramă valorile și unirea în Biserică. Pe cine să judecăm? La întrebarea tendențioasă: „Unde a fost Biserica?”, răspundem: în pușcării crunte, umilințe grozave, bătăi păgâne, insulte pline de venin.

Îi întrebăm și noi: dar ei până acum unde au fost?

Putem condamna întreaga țară că a trăit sub rușinea unui tiran incompetent și îndrăcit? Cei care au avut harul deosebit să înfrunte dușmanul

¹ Din volumul *Scrisori către fiii mei duhovnicești*, Mănăstirea Derwent, Constanța, 2000, pp. 156-159 (n.ed.).

pe te miri unde și în felul lor au și merite și sunt demni de laudă. Sute și mii de preoți, călugări trăitori, frați de credință au purtat lanțuri grele, lanțuri bătute la nicovală, prin beciuri ascunse. Ne-au smuls bărbile și ne trăgeau de ele ca pe animale de căpăstru. Ne-au înfometat îngrozitor cu intenții de exterminare, ani nesfârșiți. Am fost aruncați în celule fără lumină (celule negre), în haine de pușcăriași, murdare de puroi și cu sângele încheșat și uscat scoarță pe ele. Ne-au cerut lepădări de Hristos și de sfinții Lui și nu ne-am lepădat, ferească Dumnezeu! O cât de mică amăgire nu am făcut, măcar că știam că trebuie să murim și mulți au murit.

Ne-au cerut aceste lepădări insistent și sistematic, [am fost] izolați și băgați în congelatoare (camere frigorifice) ca să poată obține măcar un cuvânt împotriva învățaturii Domnului nostru Iisus Hristos. Și nu am cedat. Ne-au dat condamnări mari, ca tiranii cei mici să creadă cu adevărat că suntem mari criminali. Pe mine m-au condamnat la patruzeci de ani. M-a distrat acest abuz și această nesocotință, dar m-a costat.

Aici a fost Biserica – în temniță. Aici unde erau mii de creștini care cereau întărire duhovnicească, dezlegări, întăriri și speranțe pe care le dădeam prin bătăi în perete (morse).

Am scăpat din închisori, cei care am mai scăpat, fericiți că am fost ajutați de bunul Dumnezeu să-L purtăm cu drag în suflete. Nu ne-a părăsit! Simțeam că stă îndurerat lângă noi, ca să înțelegem marea taină a crucii Lui. Ca să înțelegem rostul grozav al eliberării prin suferință pentru El. Și harul Lui ne-a ajutat să nădăjduim, să dăm un răspuns bun, cândva, la răspântia cea din urmă.

Am venit fără bărbi, fără carne pe noi, fără dinți, cu ochii ascunși în orbite, dar care străluceau încă. Am venit fără chip de clerici. Așa cum eram, am mers smeriți la superiorii noștri, fiindcă ei poartă harul harurilor, să ne blagoslovească pentru treabă la sfântul altar. Ei nu erau lepădați de Hristos pe nicio cât de mică fibră dogmatică.

Nu ne-am permis să îi judecăm, că de ce trăiesc și că au fost cum au fost, liberi.

Sfântul Apostol Petru s-a lepădat cu jurământ de Hristos, chiar când îl privea. Dar Domnul Iisus Hristos, Care suferise, a înțeles marele proces al neputinței și cu câtă gingășie l-a menajat și l-a iertat prin trei întrebări, întrebările iubirii, să poată paște mieluseii și oițele Lui! Petru, se înțelege, a rămas smerit toată viața, dar și-a făcut apostolia cu îndrăzneală, demnitate și putere.

Vlădicii noștri nu s-au lepădat nici formal, nici pe ascuns. Au procedat cu înțelepciune și nu le-a fost ușor, dar bisericile, aproape fără excepție, au fost pline până la refuz și s-au cununat și s-au botezat, pe ascuns, mii și mii de suflete.

Se observă că se vorbește cu împătımire. Noi nu suntem o instituție limitată de activitate. Noi suntem Biserica. Noi și toți aceștia, toți care vorbesc, suntem Biserica și se vede că îi interesează prea puțin unitatea acestei mari instituții sacre și spun, pentru că sunt liberi acum: „Unde a fost Biserica?”

Slujitori și mii și mii de credincioși au fost sub lacăte și cătușe grele, sub sârmă ghimpată și sub cel mai diavolesc dispreț și ură umană, fără semne de ieșire sau vreo mică ușurare, se părea că scrie deasupra acestor inferne negre: „Lăsați orice speranță voi, cei care intrați!”

Unii au fost aici, iar alții și-au dus zilele cum au putut, dar au pus râvnă să nu lipsească la slujbele bisericesti. Veneau la hramurile mari și stăteau zile în șir, în coloane nesfârșite, ca să poată săruta sfintele moaște.

Aceștia se îngrămădeau la sfânta spovedanie și la sfânta împărtășanie și se rugau, noi suntem martori acestor sentimente, se rugau ca bunul Dumnezeu să libereze lumea și România de diavol.

Întreb ca un duhovnic: Aceștia care spun acum „Unde a fost Biserica?” sunt oare spovediți și împărtășiți? Pentru că acolo erau creștinii, în biserici, la Sfintele Taine. Apoi să înțeleagă că ei fac parte din Biserică și neliniștea lor poate să aducă destrămare și răsturnare de valori.

Este nevoie de o mare unitate. Toate problemele și neregulile din Biserică le va judeca și rezolva Biserica cu harul ei, după rânduierile ei canonice și după îndemnul Sfântului Duh.

Nu proces de înnoire în scaune, ci un proces de conștiințiozitate adevărată pentru fiecare din noi, și cei care au fost comozi și lipsiți de marea responsabilitate în calitatea ce o aveau, aceia se vor elimina singuri.

Că noi așa credem, că avântul unei înnoiri de conștiință a unității Bisericii, înnoire în fiecare inimă din noi, va repara ușor și sigur orice deviere.

Nu vă atingeți de ființa Bisericii! Vreți, adică, să spuneți despre anumiți oameni din Biserică? Aceasta este altceva, dar și așa nici cultura, nici armonia, nici jertfa, nici bunul simț și, mai ales, încheștarea în lupta cu puterile întunericului nu ne dau voie să fim slobozi și lipsiți de condescendență.

Nu este nimeni neprihănit și nu vom fi noi cei care vom (răs)plăti; numai Acela Care a împărțit talanții, El va cere fiecăruia să dea socoteală la vreme.

Am îndrăznit să îmi spun părerea pentru că prea mult am fost singur, în suferințe, și prea mult doream să îmi văd frații de credință mici sau mari, să ne rugăm împreună și să ne întărim împreună, inimă la inimă și, îndreptățiți, să spunem pentru oricine: e greu să ocârmuiești lumea fără marea putere a iubirii.

* * *

„Imaginea pușcăriei mele – spune părintele, referindu-se la trăitorii de la Aiud – este alături de grupușorul acesta, în care m-am simțit foarte bine. Între noi era o mare unitate. Toți erau gata de moarte.

Pe oamenii aceștia, pe Gafencu, pe Trifan, pe Marian, peăștia toți, Maxim, Pascu, și ceilalți, pe toți i-aș sfinți (canoniza). Era, oare, unul mai bun decât celălalt?

Contează maniera în care primești suferința. Pe toți i-aș sfinți, pentru că au fost sinceri și pentru că nu au ezitat a se jertfi. Toți jertfeau. S-au dus cu toții, pe rând. Cu o bucurie greu de explicat, la proscomidie îi amintesc pe toți, ca pe niște luptători, alături de marii voievozi ai țării.”²

² Mărturie dată de părintele Arsenie Papacioc monahului Moise Iorgovan de la Mănăstirea Oașa, preluată din volumul *Sfântul închisorilor*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2007, pp. 45-46 (n.ed.).